

Wydział Strategii i Analiz
Urząd Miasta Łodzi

Sytuacja
społeczno-ekonomiczna
w Łodzi
I półrocze 2003 rok

Łódź

▣ Październik 2003 ▣

Spis Treści

1.Łódź na tle województwa	str 2
2.Rynek pracy	str 4
3.Wynagrodzenia	str 9
4.Przemysł	str 11
5.Budownictwo	str 14
6.Budownictwo mieszkaniowe	str 16
7.Handel	str 19
8.Sytuacja finansowa przedsiębiorstw	str 21
9.Przestępczość i wypadki drogowe.....	str 24
10.Wynagrodzenia i ceny.....	str 26
Spis tablic.....	str 29

1. ŁÓDŹ NA TLE WOJEWÓDZTWA

Na podstawie ostatnich danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, Łódź liczy obecnie 785,1¹ tys. mieszkańców, a województwo łódzkie 2607,4¹ tys. Nadal rejestruje się tu ubytek naturalny (- 4924)¹ oraz ujemne saldo migracji (- 968)¹. Zjawiska te prowadzą do stałego zmniejszania się zaludnienia zarówno w Łodzi jak i regionie.

Analiza sytuacji gospodarczej dowodzi, iż w końcu I półrocza 2003 r. w Łodzi i w województwie wystąpiły pewne oznaki wskazujące na zwiększoną aktywność ekonomiczną lokalnych przedsiębiorców. Potwierdzeniem tego może być wzrost liczby podmiotów gospodarki narodowej, który w porównaniu z analogicznym okresem 2002 r. wyniósł w województwie łódzkim 3,6%, natomiast w Łodzi 3,3%. Właściciele firm coraz lepiej oceniają swoje możliwości funkcjonowania na rynku oraz kondycję ekonomiczną. Wiele przedsiębiorstw zaczyna poprawiać swoją konkurencyjność, odzyskuje płynność finansową i zdolność kredytową.

Sytuacja na rynku pracy w I półroczu 2003 r. pozostawała nadal bardzo trudna. Kontynuacja reform strukturalnych w dużych przedsiębiorstwach państwowych i dalsze ograniczanie kosztów pracy przez pracodawców a także wchodzenie na rynek pracy kolejnych roczników wyżu demograficznego lat osiemdziesiątych wpłynęły na spadek przeciętnego zatrudnienia oraz przyczyniły się do wzrostu bezrobocia. Liczba osób zarejestrowanych w łódzkich urzędach pracy w porównaniu z I półroczem 2002 r. wzrosła w województwie łódzkim o 1,2 %, a w Łodzi aż o 4,5%.

Nadal utrzymuje się zła sytuacja w budownictwie mieszkaniowym. Regres w tej dziedzinie wynikający z niskiego poziomu inwestycji oraz niewielkich dochodów łódzkich gospodarstw domowych osiąga coraz większe rozmiary. W I półroczu 2003 r. w województwie łódzkim oddano do użytku o 43,7% mieszkań mniej niż rok wcześniej, a w Łodzi o 30,7% (tabela 1). Szacuje się, że przełamanie trendów recesyjnych w budownictwie mieszkaniowym nastąpić może na krótko w drugiej połowie bieżącego roku, w związku z zakładaną w 2004 r. likwidacją ulg podatkowych oraz wzrostem podatku VAT.

¹ Dane dotyczące liczby ludności pochodzą z GUS-u – stan na 30.XII.2002 r.

Dane dotyczące ruchu naturalnego ludności oraz salda migracji pochodzą z GUS-u – stan na 2002 r.

Tab.1 Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi i województwie łódzkim.

WYSZCZEGÓLNIENIE a – województwo b – Łódź	I półrocze 2002 r.	I półrocze 2003 r.
Ludność w tys. ¹a	2607,4*	brak danych brak danych
.....b	785,1*	
Liczba podmiotów gospodarki narodowej w tys. ¹a	228,2	236,5
.....b	87,8	90,7
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem w tys. ²a	295,6	283,1
.....b	113,5	111,3
Bezrobotni zarejestrowani w tys. ¹a	228,4	231,3
.....b	63,5	66,4
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w zł. ²a	1858	1918
.....b	1955	1999
Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w mln zł. ²a	13350,1	14182,8
.....b	3621,9	4225,9
Mieszkania oddane do użytku.....a	2024	1140
.....b	679	471

¹ Stan w końcu okresu;

² Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób

* - Dane dotyczące liczby ludności pochodzą z GUS-u – stan na 31.XII.2002 r.

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r.- str. 113/113.

Rosnąca konkurencja na rynku pracy oraz utrzymująca się cały czas na niskim poziomie inflacja hamują wzrost wynagrodzeń. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw wzrosło o 3,2% w województwie łódzkim, a o 2,2% w Łodzi.

Zadowolające wyniki zanotowano w produkcji sprzedanej przemysłu, a jej wielkość potwierdziła wyższą aktywność gospodarczą łódzkich firm. W I półroczu 2003 r. w regionie produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o 6,2%, natomiast w Łodzi aż o 16,7% w stosunku do analogicznego okresu 2002 r. Wyniki te roszą utrzymanie się w najbliższym czasie dobrej koniunktury i korzystnej sytuacji na rynku lokalnym.

2. RYNEK PRACY

2.1 Struktura zatrudnienia²

Sytuacja na łódzkim rynku pracy w I półroczu 2003 r. nadal pozostawała bardzo trudna. Przeciętne zatrudnienie³ w sektorze przedsiębiorstw wykazywało tendencję zniżkową. W okresie styczeń - czerwiec 2003 r. wynosiło 111,3 tys. osób i było o 2,0% niższe niż w analogicznym okresie 2002 r. Na koniec tego okresu, w czerwcu 2003 r. wyniosło 110,5 tys. osób. W porównaniu z czerwcem 2002 r. jego poziom obniżył się o 1,0%, przy czym w sektorze publicznym zatrudnienie spadło o 6,1%, a w prywatnym nieznacznie wzrosło o 0,3%. W sektorze przedsiębiorstw zanotowano nieznaczny wzrost przeciętnego zatrudnienia w następujących sekcjach: przemysł (o 0,5%), handel i naprawy (o 1,7%) oraz obsługa nieruchomości i firm; nauka (o 1,1%). W pozostałych sekcjach przeciętne zatrudnienie spadło, przy czym najbardziej w budownictwie (o 13,7%).

Liczba pracujących⁴ w sektorze przedsiębiorstw łódzkich w czerwcu 2003 r. wynosiła 114,5 tys. osób i była o 0,7% niższa niż w czerwcu 2002 r. Nieznaczny wzrost liczby pracujących wystąpił w handlu i naprawach (o 1,1%) oraz w sekcjach: obsługa nieruchomości i firm; nauka (o 3,9%) oraz przemysł (o 0,5% - tabela 2).

Tab.2 Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi.

Wyszczególnienie	Czerwiec 2002 r.		Czerwiec 2003 r.			
	Pracujący w tys.	Przeciętne zatrudnienie w tys.	Pracujący		Przeciętne zatrudnienie	
			w tys.	VI 2002=100	w tys.	VI 2002=100
Sektor przedsiębiorstw.....	115,3	111,7	114,5	99,3	110,5	99,0
W tym:						
Przemysł.....	57,7	56,4	58,0	100,5	56,7	100,5
Budownictwo.....	8,5	8,3	7,3	85,9	7,2	86,3
Handel i naprawy.....	22,4	21,2	22,7	101,1	21,6	101,7
Transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	8,2	8,1	7,4	90,8	7,3	91,1
Obsługa nieruchomości i firm; nauka.....	13,0	12,5	13,5	103,9	12,6	101,1

Źródło: Sytuacja społeczno –gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r.- str. 24/24

² Prezentowane dane odnoszą się do firm, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

³ Przeciętne zatrudnienie – obejmuje osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

⁴ Dane o pracujących obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy

Największy spadek zatrudnienia wystąpił w dziale produkcja metali (o 67,3%) oraz w firmach produkujących wyroby z pozostałych surowców niemetalicznych (o 27,9%). Czynniki wpływającymi na spadek przeciętnego zatrudnienia były przede wszystkim: konieczność kontynuacji procesów restrukturyzacyjnych i prywatyzacyjnych oraz tendencje przedsiębiorców do obniżania kosztów własnych.

2.2 Bezrobocie

Oznaką trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy była utrzymująca się bardzo wysoka liczba osób zarejestrowanych w łódzkich urzędach pracy, która w końcu czerwca 2003 r. wynosiła 66,4 tys. osób i była o 4,6% wyższa niż rok wcześniej (tabela 3).

W czerwcu 2003 r. zarejestrowano 3.488 nowych bezrobotnych. Jednocześnie z ewidencji wyłączono 3.761 osób (z tego 62,1% z powodu podjęcia pracy). Jedną z grup wyłączoną z rejestru bezrobotnych stanowili absolwenci szkół ponadpodstawowych, rozpoczynający szkolenie lub staż u pracodawcy. W końcu czerwca bieżącego roku grupa ta liczyła 945 osób, wobec 1016 przed rokiem. Należy dodać, iż bezrobotni ci nie mają pewności stałego zatrudnienia, a ich skład ulega dużej rotacji w związku z liberalizacją kodeksu pracy (ułatwiony sposób rozwiązywania stosunku pracy ze stażystami).

Osoby zwolnione grupowo i z przyczyn ekonomicznych stanowiły 16,5% nowozarejestrowanych bezrobotnych.

Tab.3 Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy.

Wyszczególnienie	30.VI.	30.VI
	2002 r.	2003 r.
	w tys.	
Bezrobotni ogółem.....	63458	66389
w tym:		
kobiety.....	32126	32687
bez prawa do zasiłku.....	48216	53940
absolwenci szkół ponadpodstawowych.....	1016	945
Bezrobotni nowozarejestrowani	3805	3488
Bezrobotni wyrejestrowani.....	3781	3761
w tym:		
z tytułu podjęcia pracy.....	2103	2337
Oferty pracy.....	917	795

Źródło: Sytuacja społeczno –gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r.- str. 51/51.

W końcu czerwca 2003 r. liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 32,7 tys. i była wyższa o 1,7% niż rok wcześniej. Jednocześnie ich udział wśród pozostających bez pracy sięgał 49,2% i obniżył się w stosunku do roku poprzedniego o 1,4 pkt. procentowego.

Powiększyła się skala wielu negatywnych zjawisk towarzyszących wysokiemu bezrobociu w Łodzi. W końcu czerwca 2003 r. udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku osiągnął już 81,2% (przed rokiem 75,9%). Prawa tego nie miało 53,9 tys. osób (o 5724 osób więcej niż przed rokiem). Oznacza to, iż stale powiększa się grupa osób długotrwale bezrobotnych, pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok.

Do urzędów pracy w czerwcu 2003 r. zgłoszono 795 ofert pracy, w tym 3,6% dla osób niepełnosprawnych, natomiast rok wcześniej tych ofert było 917, w tym 4,9% dla niepełnosprawnych.

Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych były osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 16,1 tys. osób (24,4%). Najmniej legitymowało się dyplomami wyższych uczelni – 4,0 tys. osób (6,0%).

Zmniejszył się udział najmłodszych bezrobotnych (w wieku do 24 lat) i w końcu I półrocza 2003 r. wyniósł 16,7% wobec 17,8% przed rokiem. Największą liczebnie grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 45-54 lata – 20,1 tys. (30,2%), a najmniejszą 55 lat i więcej – 3,8 tys. (5,7% bezrobotnych – tabela 4).

Tab.4 Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia.

Wyszczególnienie	30. VI 2002 r.	30. VI. 2003 r.
Bezrobotni w wieku:		
Ogółem.....	63458	66389
24 lata i mniej.....	11329	11087
25-34.....	15215	16520
35-44.....	15345	14897
45-54.....	18501	20069
55 lat i więcej.....	3068	3816
w tym z wykształceniem:		
wyższym.....	3518	4027
średnim zawodowym.....	13166	13338
średnim ogólnokształcącym...	5837	6291
zasadniczym zawodowym.....	15678	16171

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r.- str. 51/51

Uwzględniając staż pracy, najliczniejszą grupą bezrobotnych w końcu czerwca 2003 r. były osoby które pracowały krócej niż 1 rok (22,0%). Najmniejszą grupę stanowiły osoby ze stażem pracy 30 lat i więcej (1,7%), które w większości wypadków nabywają uprawnienia emerytalne.

We wszystkich grupach stażowych nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych, a struktura bezrobocia była podobna jak w I półroczu 2002 r. (tabela 5).

Tab.5 Bezrobotni według stażu pracy.

Wyszczególnienie	Według stażu pracy w latach						
	poniżej 1 roku	1- 5	5-10	10-20	20-30	30 i więcej	bez stażu
30. VI. 2002 r.	13948	7007	9829	11492	11763	929	8490
30. VI. 2003 r.	14613	7241	10239	11883	12158	1146	9109

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi- I półrocze 2002/2003 r. str. 51/51.

Sytuacja na łódzkim rynku pracy w porównaniu do innych dużych miast Polski jest nadal bardzo niekorzystna. Co prawda w I półroczu 2003 r. odnotowano wzrost liczby bezrobotnych, zarejestrowanych we wszystkich dużych miastach z wyjątkiem Warszawy, ale w Łodzi ich liczba jest największa (tabela 6).

Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy wzrosła w ciągu ostatniego roku w Warszawie i Łodzi, co oznacza zmniejszającą się szansę znalezienia zatrudnienia w tych miastach. Poprawa w tym zakresie wystąpiła natomiast, pomimo wzrostu liczby bezrobotnych, w Krakowie, Poznaniu oraz we Wrocławiu.

Tab.6 Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast.

Wyszczególnienie	Rok	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Zarejestrowani bezrobotni w tys.	I półr.2002	64,2	63,5	29,6	19,3	31,7
	I półr.2003	63,0	66,4	30,5	21,9	36,7
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy	I półr.2002	121	69	72	111	75
	I półr.2003	194	84	46	79	36
Stopa bezrobocia w %	I półr.2002	6,0	18,2	8,1	6,3	10,7
	I półr.2003	6,1	19,2	8,5	7,2	12,6

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – I półrocze 2002/2003 r. - str. 120/118.

Stopa bezrobocia w końcu czerwca 2003 r. wynosiła w Łodzi 19,2% i była wyższa o 1,0 pkt. w porównaniu z końcem czerwca 2002 r. Tym samym nadal jest ona najwyższa na tle innych dużych miast. W drugim pod względem wysokości stopy bezrobocia Wrocławiu, była ona o ponad 6 punktów procentowych niższa niż w Łodzi. W innych dużych miastach Polski stopa bezrobocia nie przekroczyła 8,5%.

Bardzo duża liczba osób młodych wchodzących na rynek pracy oraz konieczność kontynuowania reform strukturalnych i dalsze ograniczanie kosztów osobowych przez podmioty gospodarcze nadal będą oddziaływać negatywnie na rynek pracy i nie pozwolą zahamować wzrostu bezrobocia.

3. WYNAGRODZENIA

W I półroczu 2003 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi wyniosło 1999 zł. W porównaniu z I półroczem 2002 r. oznacza to wzrost o 2,2%. Pomimo tego poziom wynagrodzenia w Łodzi w stosunku do innych dużych miast kraju jest nadal najniższy (tabela 7).

Najwyższe wynagrodzenie w I półroczu 2003 r. odnotowano w Warszawie, ale wzrosło ono w porównaniu z analogicznym okresem 2002 r. tylko o 0,2%. Natomiast w Krakowie i we Wrocławiu obniżyło się w tym okresie odpowiednio o 0,9% i 0,5%.

Wynagrodzenie w Łodzi w porównaniu do Warszawy było niższe o 36,8%, natomiast w stosunku do najbardziej zbliżonego Krakowa, o 8,5%.

Tab.7 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł. w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I półrocze 2002 r.	3154	1955	2202	2392	2205
I półrocze 2003 r.	3162	1999	2183	2497	2195

Zródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r.- str. 122/120

Najwyższy wzrost płac w I półroczu 2003 r. wystąpił w sekcji budownictwo (o 3,5%), natomiast jedynie w sekcji obsługa nieruchomości i firm; nauka odnotowano ich niewielki spadek (o 0,5%) (tabela 8).

Tab. 8 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg sekcji w I półroczu 2002/2003 r.

Wyszczególnienie	Styczeń – Czerwiec		
	2002r.	2003 r.	I -VI 2002=100
	w zł.		
Sektor przedsiębiorstw ogółem.....	1955	1999	102,2
w tym:			
przemysł	1949	1994	102,3
budownictwo	1859	1925	103,5
handel i naprawy	1969	2036	103,4
transport, gospodarka magazynowa i łączność.....	2327	2401	103,1
obsługa nieruchomości i firm; nauka	1905	1895	99,5

Zródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi - I półrocze 2002/2003 r.- str. 18/17.

Nadal wyższe zarobki otrzymywali pracownicy zatrudnieni w sektorze publicznym. Przeciętna płaca brutto w czerwcu 2003 r., w sektorze publicznym wyniosła 2241 zł i była wyższa o 2,5% w stosunku do czerwca 2002 r., w sektorze prywatnym natomiast – 1920 zł i wzrosła tylko o 0,8%. Duża podaż siły roboczej na rynku oraz wysokie, formalne koszty zatrudniania pracowników ponoszone przez pracodawców były powodem niższego poziomu wynagrodzeń w sektorze prywatnym.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (z wypłatami z zysku) w sektorze przedsiębiorstw łódzkich w czerwcu 2003 r. wyniosło 1984 zł i wzrosło o 1,1% w porównaniu do czerwca 2002 r. Handel i naprawy był sekcją, w której wynagrodzenie w czerwcu 2003 r. wzrosło najbardziej. Jedynie w sekcji obsługa nieruchomości i firm; nauka w czerwcu 2003 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie obniżyło się i wyniosło 2% mniej niż przed rokiem (tabela 9).

Tab. 9 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według sekcji w czerwcu.

Wyszczególnienie	Czerwiec		
	2002 r.	2003 r.	VI 2002=100
	w zł.		
Sektor przedsiębiorstw ogółem.....	1962	1984	101,1
w tym:			
przemysł	1922	1947	101,3
budownictwo	1956	1962	100,3
handel i naprawy	2007	2069	103,1
transport, gospodarka magazynowa i łączność	2334	2348	100,6
obsługa nieruchomości i firm; nauka	1951	1911	98,0

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r.- str. 18/17.

Czynnikami hamującymi wzrost płac była trudna sytuacja finansowa wielu podmiotów gospodarczych, a także dążenie przedsiębiorców do obniżania kosztów osobowych, przy liberalizacji kodeksu pracy, umożliwiającej pracodawcom utrzymanie płac na możliwie najniższym poziomie. Przewiduje się, że wobec niewielkiego wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych w II półroczu 2003 r. nastąpi jednak realny wzrost przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw.

4. PRZEMYSŁ ⁵

W I półroczu 2003 r. zarejestrowano w Łodzi ożywienie w produkcji przemysłowej. Produkcja sprzedana⁶ łódzkich przedsiębiorstw przemysłowych w czerwcu 2003 r. wynosiła 656,9 mln zł, co stanowiło 72,1% przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług. W analogicznym okresie roku poprzedniego produkcja sprzedana przedsiębiorstw wynosiła 546,2 mln zł. Oznacza to 20,2% wzrost w stosunku do czerwca roku 2002 i utrwalenie przełamania się trendów recesyjnych, jakie występowały w przemyśle jeszcze do I półrocza 2002.

Produkcja sprzedana łódzkich przedsiębiorstw przemysłowych skupionych w sektorze publicznym stanowiła tylko 26,3% ogółu. Świadczy to o postępującym zmniejszaniu się rozmiarów łódzkiego przemysłu państwowego, którego przyczyną są między innymi procesy prywatyzacyjne oraz prowadzone postępowania upadłościowe i likwidacyjne.

W I półroczu 2003 r. przychody ze sprzedaży wyrobów i usług przemysłu wyniosły 4225,9 mln zł, i były większe o 16,6% niż rok wcześniej, stanowiąc 74,9% łącznych przychodów sektora przedsiębiorstw łódzkich (tabela 10).

Tab. 10 Produkcja sprzedana przemysłu.

WYSZCZEGÓLNIENIE	I-VI 2002 r.	I-VI 2003 r.	I-VI 2002 =100
	w mln zł.		
Ogółem	3621,9	4225,9	116,6
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę...	893,6	966,4	108,1
Przetwórstwo przemysłowe	2720,1	3251,2	119,5
w tym:			
Produkcja art. spożyw. i napojów	464,0	514,2	110,8
Włókiennictwo	662,8	766,8	115,6
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich	268,2	526,5	196,3
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich	37,8	30,6	80,9

Źródło: Sytuacja. społeczno – gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r. – str.57 /57.

⁵ Prezentowane dane odnoszą się do firm, które zatrudniają powyżej 9 osób.

⁶ Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gosp. zaliczanych do sekcji „Górnictwo i kopalnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”

Największy wzrost wartości produkcji sprzedanej przemysłu w I półroczu 2003 r. odnotowały przedsiębiorstwa z działu przetwórstwo przemysłowe, sekcja: produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich (w porównaniu z I półroczem 2002 r. wzrost o 96,3%) a następnie włókiennictwo (o 15,6%). Spadek wartości produkcji sprzedanej przemysłu wystąpił w sekcji produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich – o 19,1%.

Należy podkreślić, że w I półroczu bieżącego roku wzrosło zróżnicowanie tempa rozwoju poszczególnych działów przemysłu, co świadczy zazwyczaj o poprawie koniunktury gospodarczej. Różnica dynamiki wzrostu pomiędzy działem rozwijającym się najszybciej, a tym który odnotował największy spadek produkcji wynosi ponad 100 pkt. procentowych.

Wydajność pracy w przemyśle mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego była w I półroczu 2003 r. o 17,6% wyższa od uzyskanej w analogicznym okresie 2002 r. i wynosiła 74,3 tys. zł, przy czym w sektorze publicznym było to 91,6 tys. zł, w sektorze prywatnym – 69,6 tys. zł.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w porównaniu z I półroczem 2002 r. spadło o 2,1%, w tym w przemyśle o 0,7%. Spadek ten dotyczył prawie wszystkich analizowanych branż (tabela 11).

Tab. 11 Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	I - VI 2002r.	I - VI 2003r.
	w tys.	
Ogółem.....	113,5	111,2
w tym:		
Przemysł.....	57,3	56,9
w tym:		
Przetwórstwo przemysłowe.....	49,7	49,5
w tym:		
Produkcja art. spożywczych i napojów.....	5,1	4,8
Włókiennictwo.....	11,9	11,1
Produkcja odzieży i wyrobów futrzarskich.....	10,2	11,7
Produkcja skór wyprawionych i wyrobów z nich.....	1,6	1,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę.....	7,3	7,1

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2002/2003 r. – str. 46/46.

W I półroczu 2003 r. produkcja sprzedana przemysłu w Łodzi wyniosła 4225,9 mln zł i była dwukrotnie niższa od wielkości uzyskanych przez Kraków i Poznań, a około sześciokrotnie niższa od wielkości produkcji sprzedanej przemysłu w Warszawie. Najniższą wartość produkcji sprzedanej przemysłu spośród dużych miast odnotował Wrocław (tabela 12).

Tab.12 Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł. w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I półrocze 2003 r.	26465,8	4225,9	8415,5	8245,0	3743,5

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2003 r.- str. 57;
Urzędy Statystyczne w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu

Uwzględniając ożywienie popytu konsumpcyjnego, a także spodziewaną poprawę popytu inwestycyjnego, prognozować można w najbliższych miesiącach 2003 r. wzrost produkcji sprzedanej przemysłu wśród przedsiębiorstw łódzkich.

5. BUDOWNICTWO

W pierwszej połowie bieżącego roku pogłębiały się tendencje recesyjne w budownictwie mieszkaniowym. Wartość produkcji budowlanej w I półroczu 2003 r. wyniosła 370,1 mln zł i była o 2,3% mniejsza niż w analogicznym okresie roku ubiegłego.

Przychód ze sprzedaży produkcji budowlano - montażowej stanowił w tym okresie 69,1% całego przychodu przedsiębiorstw budowlanych i w porównaniu z 2002 rokiem obniżył się o 2,0%. Spadek ten był konsekwencją malejących zdolności gospodarki i ludności do inwestowania, mniejszego popytu na mieszkania wskutek zubożenia społeczeństwa oraz niesprzyjających warunków dla podejmowania decyzji rozwojowych.

Przychód ze sprzedaży przedsiębiorstw budowlanych z sektora prywatnego wynosił 82,3 mln zł i stanowił 11,3% ogółu przychodów przedsiębiorstw łódzkich w tym sektorze. W stosunku do I półroczu 2002 roku nastąpił spadek tego udziału o 0,6 punktu procentowego a jedną z przyczyn tej sytuacji jest rozwój szarej strefy w budownictwie, która niszczy zasady konkurencyjności na rynku budowlanym. Poza tym przyczyną dekonunktury budowlanej jest mniejsza ilość realizowanych inwestycji (tabela 13).

Tab.13 Wartość produkcji sprzedanej budownictwa.

Wyszczególnienie	I -VI 2002 r.	I -VI 2003 r.
	w mln zł.	
Ogółem.....	378,6	370,1
Sprzedaż produkcji budowlano –montażowej	269,4	255,9
Przychód ze sprzedaży przedsiębiorstw budowlanych z sektora prywatnego.....	74,0	82,3

Źródło: Sytuacja społeczno –gospodarcza Łodzi - I półrocze 2002/2003 r.- str. 34/34.

W warunkach zmniejszającego się zatrudnienia w budownictwie zwiększyła się wydajność pracy załóg budowlanych, szczególnie w sektorze prywatnym. Wydajność ta mierzona wartością przychodu na 1 zatrudnionego była w I półroczu 2003 r. (w cenach bieżących) o 12,3% wyższa od uzyskanej w 2002 r. i wyniosła 51,1 tys. zł. Wpływ na ogólny wzrost wydajności pracy w budownictwie miał wyłącznie sektor prywatny (wzrost o 13,5%) bowiem w sektorze publicznym nastąpił spadek tego wskaźnika i to aż o 50,2% (tabela 14).

Tab.14 Wydajność pracy w budownictwie.

Wyszczególnienie	I -VI 2002 r.	I -VI 2003 r.
	w tys. zł	
Wydajność pracy w budownictwie (przychód na 1 zatrudnionego).....	45,5	51,1
-sektor publiczny	21,1	10,5
-sektor prywatny	46,9	53,2

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi - I półrocze 2002/2003 r. – str. 35/35

Bardzo niska wydajność sektora publicznego na lokalnym rynku świadczy o jego stopniowym zanikaniu.

W porównaniu z innymi dużymi miastami w I półroczu 2003 r. w Łodzi wystąpiła najniższa wartość produkcji budowlanej i wyniosła 370,1 mln zł. Jest to wartość dwukrotnie niższa o tej, jaką zanotował Wrocław i około trzykrotnie mniejsza od Krakowa i Poznania. Ogromna jest pod tym względem przewaga Warszawy nad Łodzią – aż 18 – krotna (tabela 15).

Tab.15 Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł. w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I półrocze 2003 r.	6850,0	370,1	1155,9	1313,5	638,8

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2003 r.- str. 34;
Urzędy Statystyczne w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu

Biorąc pod uwagę obecną sytuację ekonomiczną w Łodzi prognozuje się, iż w II połowie 2003 r. zahamowane zostaną tendencje spadkowe w produkcji lokalnych przedsiębiorstw budowlano - montażowych. Ten niekorzystny trend w budownictwie powinien być powstrzymany, ale skala wzrostu nie będzie duża.

6. BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W pierwszym półroczu 2003 r. oddano do użytku w Łodzi 471 mieszkań, czyli o 30,5% mniej niż w analogicznym okresie 2002 r. (679 mieszkań). Spółdzielnie mieszkaniowe zbudowały o 3,0% więcej mieszkań niż poprzednio, natomiast inwestorzy indywidualni o 36,6% więcej (tabela 16). Z przedstawionych danych wynika, że dominacja inwestorów prywatnych wzrasta. Ich udział sięgnął już 85,6% (w I półroczu 2002 r. – 43,6%).

Na 10.000 mieszkańców oddano do użytku około 6 mieszkań. Przeciętna powierzchnia użytkowa nowego mieszkania w analizowanym okresie wynosiła aż 163,4 m² (w 2002 r. – 110,5 m²). Oznacza to, że budowane są przeważnie duże mieszkania, najczęściej domy jednorodzinne.

Od początku 2003 r. na terenie Łodzi rozpoczęto budowę 266 mieszkań, w tym 141 w budynkach inwestorów indywidualnych.

W budownictwo mieszkaniowe wnosi również swój wkład Gmina Łódź, budując mieszkania komunalne przeznaczone na wynajem. W pierwszym półroczu Miasto oddało do użytku dwa nowowytbudowane bloki, liczące w sumie 84 mieszkania. W drugim półroczu 2003 roku natomiast planuje się wybudować jeszcze 59 mieszkań. Powierzchnia nowych lokali komunalnych oscyluje w granicach 60 m² i są to przeważnie mieszkania 2 i 3 pokojowe.

Tab.16 Mieszkania oddane do użytku według inwestorów.

Wyszczególnienie	Styczeń- Czerwiec 2002	Styczeń- Czerwiec 2003	I-VI 2002=100
	w liczbach bezwzględnych		
Ogółem.....	679	471	69,5
w tym:			
spółdzielcze.....	66	68	103,0
indywidualne.....	296	403	136,6
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	225	-	-

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi I półrocze 2002/2003 r. – str. 20, 19

W porównaniu z innymi dużymi miastami, łodzianie zarabiają najmniej, natomiast mieszkania oddawane do użytku charakteryzują się bardzo dużą powierzchnią. Sytuacja ta wskazuje na fakt, iż inwestorzy indywidualni przede wszystkim budują domy jednorodzinne i apartamenty. Lokale gminne natomiast charakteryzują się mniejszą powierzchnią i przeznaczone są dla mniej zamożnych mieszkańców Łodzi. Najważniejszym czynnikiem ograniczającym realny popyt na nowe mieszkania były dysproporcje między dochodami gospodarstw domowych i cenami nowych lokali mieszkalnych, a także kosztami ich eksploatacji.

Najwięcej mieszkań ponad 1/3 zostało oddanych do użytku na Polesiu. W tej dzielnicy wybudowano także najwięcej lokali spółdzielczych (tabela 17).

Tab. 17 Mieszkania oddane do użytku według delegatur

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzielnice				
		Bałuty	Górna	Polesie	Śród-mieście	Widzew
Ogółem.....	471	140	75	162	2	92
w tym:						
spółdzielcze.....	68	8	-	52	-	8
indywidualne.....	403	132	75	110	2	84
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem.....	-	-	-	-	-	-

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi - I półrocze 2003 r. – str. 20.

Inwestorzy indywidualni najwięcej mieszkań wybudowali na Bałutach i Polesiu. W tych rejonach budowane są domy jednorodzinne i apartamenty. Nigdzie nie wybudowano w omawianym okresie mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem.

W I półroczu 2003 r. najwięcej mieszkań do użytku oddano w Warszawie i we Wrocławiu. W obu tych miastach około 1/5 nowych mieszkań stanowiły lokale spółdzielcze. Zdecydowanie pierwsze miejsce zajęła natomiast Łódź pod względem wielkości powierzchni użytkowej mieszkań. Powierzchnia ta była około dwukrotnie większa niż w innych dużych miastach Polski (tabela 18).

Tabela 18 Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach

Wyszczególnienie	Rok	War- szawa	Łódź	Kraków	Poznań*	Wrocław
Mieszkania oddane do użytku	I półr.2002	5213	679	1991	-	2166
	I półr.2003	5785	471	1700	1413	1805
w tym spółdzielcze	I półr.2002	2204	66	409	-	1044
	I półr.2003	1464	68	150	5	368
Powierzchnia użytkowa mieszkania	I półr.2002	70,3	110,5	62,2	-	62,8
	I półr.2003	71,4	163,4	82,3	95,1	73,8

* - brak danych

Źródło: Sytuacja społeczno-gospodarcza – I półrocze 2002/2003 r. - str. 122/120.

W Łodzi buduje się najmniej mieszkań, natomiast mają one zdecydowanie największą powierzchnię użytkową. Tendencja ta trwa od kilku lat.

7. HANDEL

Sprzedaż detaliczna⁷ w pierwszym półroczu 2003 r. wyniosła 2030,1 mln zł i była wyższa o 12,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2002 roku. Skala tej zmiany może świadczyć o poprawie kondycji tego działu gospodarki.

W porównaniu z I półroczem 2002 r. zmieniły się branże odznaczające się znaczną poprawą sprzedaży. W okresie ostatniego roku znaczący wzrost sprzedaży, bo o 120,3% odnotowano w jednostkach prowadzących sprzedaż mebli, artykułów RTV i AGD. Jednak udział tych jednostek w ogólnej sprzedaży stanowił zaledwie 11,3%. Ponadto zaobserwowano poprawę w sprzedaży pojazdów mechanicznych – o 44,0%, a udział tej branży w wartości całego handlu detalicznego wyniósł 16,2%.

W jednostkach hurtowych sprzedaż była wyższa w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego o 31,7% i wyniosła 551,4 mln złotych. Wzrost sprzedaży w jednostkach handlowych bez specjalizacji może świadczyć o rezygnacji części handlowców ze specjalizacji na rzecz handlu szerokim asortymentem towarów.

Sprzedaż zrealizowana przez przedsiębiorstwa handlowe (detaliczne i hurtowe) i niehandlowe w Łodzi w czerwcu 2003 r. wyniosła 327,0 mln zł i była o 2,7% wyższa niż w czerwcu 2002 r. Największy wzrost tej sprzedaży zaobserwowano w firmach zajmujących się handlem pojazdami mechanicznymi – o 39%.

Wzrost sprzedaży detalicznej przy nieco ograniczonym wzroście wynagrodzeń można tłumaczyć łatwiejszym dostępem konsumentów do pieniądza, a co za tym idzie zwiększeniem się lokalnego popytu.

W I półroczu 2003 r. najniższą wielkość sprzedaży detalicznej spośród dużych miast odnotowano w Łodzi i we Wrocławiu. Wartość ta w Łodzi wyniosła 2030,1 mln zł i była prawie 14 – krotnie niższa niż w Warszawie (tabela 19).

Tab.19 Sprzedaż detaliczna w mln zł. w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I półrocze 2003 r.	27903,5	2030,1	Brak danych	5494,6	2010,5

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2003 r.- str. 35;
Urzędy Statystyczne w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu.

⁷ Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywanych przez punkty sprzedaży detalicznej oraz inne punkty sprzedaży, w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców

W drugim półroczu 2003 r. można spodziewać się wzrostu wielkości sprzedaży na lokalnym rynku, spowodowanego między innymi pewnym ożywieniem gospodarczym w kraju. Przedsiębiorstwa łódzkie coraz lepiej oceniają możliwości poprawy koniunktury i rozszerzenia rynków zbytu - dotyczy to głównie małych i średnich podmiotów gospodarczych.

8. SYTUACJA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTW

Przychody z całokształtu działalności⁸ przedsiębiorstw w pierwszym półroczu 2003 roku wyniosły 9320,1 mln zł, co w porównaniu z okresem styczeń – czerwiec 2002 r. oznacza wzrost o 14,6%. Sprzedaż produktów netto wyniosła w tym okresie – 4297,3 mln zł, co stanowiło 46,1% ogółu przychodów.

Koszty uzyskania przychodów po I półroczu 2003 r. stanowiły kwotę 9080,0 mln zł i wzrosły o 12,0% w stosunku do analogicznego okresu z 2002 roku.

Analizując powyższe dane, można wnioskować, iż powodem wzrostu kosztów mogły być zwiększone nakłady finansowe na promocję produktów. Obecnie wydatki na marketing stanowią niezbędną część działalności przedsiębiorstw, które chcą się utrzymać w warunkach coraz większej konkurencji (tabela 20).

Tab. 20 Przychody i koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	I - VI 2002 r.	I - VI 2003 r.
	w mln zł	
Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw.....	8213,4	9320,1
Przychody netto ze sprzedaży produktów.....	3746,9	4297,3
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	8102,0	9080,0
Koszt własny sprzedanych produktów.....	4177,2	4568,3

Źródło: Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi - I półrocze 2002/2003 r. – str. 73/73.

W pierwszym półroczu 2003 r. łódzkie przedsiębiorstwa wypracowały wynik finansowy brutto w wysokości 241,3 mln zł. Był on blisko dwukrotnie wyższy w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego. Obciążenie wyniku finansowego brutto było natomiast wyższe o 23,1% w stosunku do I półrocza 2002 roku.

Wynik finansowy netto w I półroczu 2003 r. był dodatni i wyniósł 147,7 mln zł. W porównaniu z rokiem 2002 był wyższy aż o 110 mln zł. Tak duży wzrost świadczy o poprawie koniunktury na lokalnym rynku, ale jego rozmiar nie przynosi jeszcze pożądanej poprawy efektywności funkcjonowania łódzkich przedsiębiorstw (tabela 21).

⁸ Przychody z całokształtu działalności obejmują: przychody ze sprzedaży produktów, przychody ze sprzedaży towarów, materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku

Tab. 21 Wynik finansowy brutto, netto oraz obciążenie wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw.

Wyszczególnienie	I - VI 2002 r.	I - VI 2003 r.
	w mln zł	
Wynik finansowy brutto (saldo).....	113,6	241,3
Obciążenie wyniku finansowego brutto....	76,0	93,6
Wynik finansowy netto (saldo).....	37,6	147,7

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi - I półrocze 2003 r. – str. 74.

W pierwszym półroczu 2003 r. wartość aktywów obrotowych dużych przedsiębiorstw wyniosła 5740,9 mln zł. W stosunku do I półrocza 2002 nastąpił ich wzrost o 2,1%. Zobowiązania krótkoterminowe wyniosły 4868,6 mln zł i wzrosły aż o 17,4% w stosunku do okresu styczeń-czerwiec 2002 r. Natomiast zobowiązania długoterminowe osiągnęły poziom 986,0 mln zł, czyli o 7,0% niższy niż w analogicznym okresie 2002 r. Proporcje między krótko- i długoterminowym zadłużeniem zmieniły się. Spadły zobowiązania długoterminowe, natomiast wzrosły krótkoterminowe. Około cztery piąte zadłużenia stanowiły zobowiązania krótkoterminowe i jedną piątą – długoterminowe. Niższe ceny kredytów krótkoterminowych i lepsza sytuacja finansowa wielu firm powodowały ich lepszą zdolność kredytową (tabela 22).

Tab. 22 Aktywa obrotowe oraz zobowiązania krótko- i długoterminowe przedsiębiorstw.

Wyszczególnienie	I - VI 2002 r.	I - VI 2003 r.
	w mln zł	
Aktywa obrotowe	5618,0	5740,9
Zobowiązania krótkoterminowe.....	4145,3	4868,6
Zobowiązania długoterminowe	1059,1	986,0

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2003 r.- str. 99.

Oprócz powyższych danych wskaźnik płynności finansowej I stopnia⁹ osiągnął poziom 18,7% w pierwszych sześciu miesiącach 2003 r. i był o 2,7 pkt wyższy niż w tym samym okresie 2002 r. Wielkość tego wskaźnika oznacza terminowe pokrywanie zobowiązań

⁹ Wskaźnik płynności finansowej I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych. Powinien zawierać się w przedziale między 1,2 – 2,0. Wskaźnik niższy od 1,2 oznacza sytuację o potencjalnym zagrożeniu utratą płynności, konsekwencją czego może być niewypłacalność i bankructwo. Natomiast zbyt wysoki wskaźnik może wskazywać na niedostatecznie efektywne wykorzystanie wolnych zasobów majątkowych.

przez przedsiębiorstwa z tytułu podjętych inwestycji oraz świadczy o efektywnym wykorzystaniu wolnych zasobów majątkowych przez łódzkie przedsiębiorstwa.

W I półroczu 2003 r. Łódź zanotowała najmniejszą wartość przychodów z całokształtu działalności przedsiębiorstw, spośród dużych miast, bo 9320,1 mln zł. Podobnie niski poziom przychodów odnotowano we Wrocławiu. Największą wielkość tego wskaźnika 15 – krotnie wyższą niż w Łodzi uzyskała Warszawa. W Krakowie i Poznaniu była ona ponad dwukrotnie wyższa a we Wrocławiu na porównywalnym poziomie (tabela 23).

Tab.23 Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw w mln zł. w dużych miastach

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
I półrocze 2003 r.	154341,2	9320,1	20575,7	22451,6	10469,7

Źródło: Sytuacja społeczno - gospodarcza Łodzi – I półrocze 2003 r.- str. 74;
Urzędy Statystyczne w Warszawie, Poznaniu, Krakowie i Wrocławiu

W drugiej połowie 2003 roku można liczyć na rosnącą aktywność gospodarzą przedsiębiorstw łódzkich. Wskazują na to pomyślne prognozy koniunktury w całym kraju. Powinna wzmocnić się kondycja ekonomiczna lokalnych firm. Wiele z nich odzyska płynność finansową i zdolność kredytową oraz poprawi konkurencyjność. Sytuacja taka wpłynie na wyższy poziom kredytowania oraz ułatwi rozwój i prowadzenie działalności gospodarczej.

9. PRZESTĘPCZOŚĆ I WYPADKI DROGOWE

W 2002 r. w Łodzi odnotowano 38,6 tys. przestępstw. Ich liczba w Łodzi była mniejsza o 58% niż w Warszawie, w której w 2002 r. stwierdzono 90,4 tys. W Krakowie i Poznaniu liczba przestępstw była prawie o połowę mniejsza niż w Warszawie. Najniższą ich liczbę zanotowano we Wrocławiu – 34,9 tys. (tabela 24).

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w 2002 r. był najwyższy we Wrocławiu i wyniósł 47%. Wynik ten jest znakomity, jeśli uwzględnimy niską liczbę stwierdzonych tam przestępstw. Najniższy wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw odnotowano w Łodzi – 24,6%. Oprócz Łodzi niskie wskaźniki wykrywalności odnotowano też w Warszawie i Krakowie, a wobec dużego poziomu przestępczości w tych miastach relacje te kształtują się mało optymistycznie.

Należy dodać, iż liczby przedstawione w tabeli 24 niezbyt dokładnie odzwierciedlają rzeczywistość. Od dawna znany jest fakt, że rejestrowana jest tylko część popełnionych przestępstw. Wśród najważniejszych przyczyn tego stanu rzeczy należy wymienić: niechęć ofiar do zgłaszania zdarzeń policji oraz niechęć policji do rejestrowania pewnych kategorii spraw.

Tab. 24 Przestępstwa stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym w dużych miastach w 2002 r.

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Przestępstwa ogółem	90387	38597	46278	41160	34885
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw w %	30,7	24,6	29,3	43,3	47,0

Źródło: Miasta wojewódzkie – Nr 5 – Sierpień 2003 r.

W 2002 r. w Łodzi odnotowano 1,9 tys. wypadków drogowych oraz 8,2 tys. kolizji. Pod tym względem Łódź zajęła drugie miejsce po Warszawie, w której wystąpiła najwyższa liczba wypadków i kolizji drogowych w 2002 r. Najmniej wypadków drogowych miało miejsce we Wrocławiu – 668, a najmniej kolizji w Poznaniu - 7,0 tys. (tabela 25).

Tab. 25 Wypadki i kolizje drogowe w dużych miastach w 2002 r.

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Wypadki drogowe	1957	1925	1429	1328	668
Kolizje drogowe	28636	8168	9231	7030	12766

Źródło: : Miasta wojewódzkie – Nr 5 – Sierpień 2003 r.

Większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami. Głównymi przyczynami wypadków było niedostosowanie prędkości do warunków ruchu drogowego, nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu, a także nieprawidłowe wykonywanie manewrów wyprzedzania, omijania i wymijania. Przyczyną wypadków i kolizji była także nietrzeźwość uczestników ruchu drogowego. Kolejną mniej liczną grupą sprawców wypadków drogowych byli piesi. Podkreślić należy, iż ponad połowa wypadków z udziałem pieszych spowodowana była ich niewłaściwym zachowaniem. Najczęstszą przyczyną było nieostrożne wejście na jezdnię, następnie nieprawidłowe przekraczanie jezdni oraz przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym.

10. WYNAGRODZENIA I CENY

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi w 2002 r. wyniosło 2001 zł. Poziom wynagrodzeń jest nadal najniższy w stosunku do innych dużych miast kraju (tabela 26).

Najwyższe wynagrodzenie w 2002 r. odnotowano w Warszawie i było ono o 57% wyższe niż w Łodzi. Natomiast w najbardziej zbliżonym do Łodzi Krakowie wynagrodzenie było wyższe o 11,3%.

Tab. 26 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w dużych miastach w 2002 r.

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w zł	3148	2001	2228	2412	2248

Źródło: Miasta wojewódzkie – Nr 5 – Sierpień 2003 r.

W grudniu 2002 r. najwyższe ceny detaliczne¹⁰ żywności, artykułów przemysłowych i usług odnotowano w Warszawie. W tym samym okresie najniższe ceny żywności były w Krakowie, artykułów przemysłowych w Poznaniu a usług w Łodzi.

Na podstawie dokonanego rankingu¹¹ można stwierdzić, że przeciętne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w dużych miastach były zgodne co do rangi z cenami towarów i usług w tychże miastach (tabela 27).

Ceny 31 artykułów żywnościowych w Warszawie są najwyższe w Polsce. Drugie miejsce pod tym względem zajmuje Łódź mimo, że w Łodzi są najniższe wynagrodzenia. Ceny 13 artykułów przemysłowych także najwyższe są w Warszawie, a najniższe w Łodzi i w Poznaniu. W Krakowie i we Wrocławiu kształtują się na podobnym poziomie. Ceny 13 usług najwyższe są w Warszawie a najniższe w Łodzi.

¹⁰ Średnie ceny detaliczne wybranych towarów i usług (obliczone dla 31 artykułów spożywczych, 13 artykułów przemysłowych, 13 usług).

¹¹ Ranking dokonano przypisując cenom w poszczególnych miastach wartości punktowe (cena najwyższa -5 pkt, cena najniższa – 1 pkt).

Tab. 27 Wysokość cen detalicznych towarów żywnościowych, artykułów przemysłowych i usług w dużych miastach w grudniu 2002 r. wyrażona według rankingu punktowego

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Ceny żywności	120	90,5	81,5	88,5	84,5
Ceny artykułów przemysłowych	44,5	29	39,5	28	39
Ceny usług	54	27,5	43	34	36,5

Źródło: Miasta wojewódzkie – Nr 5 – Sierpień 2003 r.

We wszystkich dużych miastach proporcje cen żywności w stosunku do wynagrodzenia w 2002 r. w porównaniu z Warszawą były niekorzystne. W Łodzi wskaźnik ten był o prawie połowę wyższy niż w Warszawie i wyższy niż w innych dużych miastach (tabela 28).

Tab. 28 Udział cen detalicznych towarów żywnościowych, artykułów przemysłowych i usług w wynagrodzeniu osiąganym w dużych miastach w grudniu 2002 r. w % (porównanie do Warszawy).

Wyszczególnienie	Warszawa	Łódź	Kraków	Poznań	Wrocław
Ceny żywności	100	146,6	133,3	121,6	131,6
Ceny artykułów przemysłowych	100	148,8	147,2	131,1	134,7
Ceny usług	100	136,9	160,5	117,1	130,5

Źródło: Miasta wojewódzkie – Nr 5 – Sierpień 2003 r.

Podobne relacje dotyczyły cen artykułów przemysłowych. W Łodzi udział tych cen w wynagrodzeniu był aż o połowę wyższy niż w Warszawie. W Krakowie wskaźnik ten był porównywalny do Łodzi, a w pozostałych miastach niższy.

Najbardziej niekorzystne proporcje cen usług w stosunku do wynagrodzenia w 2002 r. zanotowano w Krakowie, gdzie były one wyższe o 60,5% niż w Warszawie. W Łodzi wskaźnik ten był wyższy o 36,9% niż w stolicy. We Wrocławiu był podobny jak w Łodzi a jedynie w Poznaniu zbliżał się do poziomu stolicy.

Z porównania proporcji cen do wynagrodzeń w Warszawie i innych wielkich miastach wyłania się obraz bardzo niekorzystny dla Łodzi. Niższe w Łodzi niż w innych miastach ceny żywności, towarów przemysłowych i usług są bowiem wysokie w stosunku do osiągniętych tu wynagrodzeń. Tym samym siła nabywcza przeciętnej łódzkiej płacy jest znacznie niższa niż warszawskiej i niższa niż w innych dużych miastach. Jak się okazuje zatem, relatywnie niskie ceny zakupów w Łodzi oznaczają wyższe koszty utrzymania jej mieszkańców w stosunku do innych dużych miast.

Spis Tablic

Tab.1	Podstawowe wskaźniki sytuacji społeczno – gospodarczej w Łodzi i województwie łódzkim	3
Tab.2	Pracujący i przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w Łodzi.....	4
Tab.3	Bezrobotni zarejestrowani w Łodzi i oferty pracy.....	5
Tab.4	Bezrobotni według wieku i poziomu wykształcenia	6
Tab.5	Bezrobotni według stażu pracy.....	7
Tab.6	Bezrobocie w Łodzi na tle dużych miast.....	7
Tab.7	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł. w dużych miastach.....	9
Tab.8	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg sekcji w I półroczu 2002/2003 r.	9
Tab.9	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg sekcji w czerwcu.....	10
Tab.10	Produkcja sprzedana przemysłu	11
Tab.11	Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw.....	12
Tab.12	Produkcja sprzedana przemysłu w mln zł. w dużych miastach.....	13
Tab.13	Wartość produkcji sprzedanej budownictwa.....	14
Tab.14	Wydajność pracy w budownictwie.....	15
Tab.15	Produkcja sprzedana budownictwa w mln zł. w dużych miastach.....	15
Tab.16	Mieszkania oddane do użytku według inwestorów.....	16
Tab.17	Mieszkania oddane do użytku według delegatur.....	17
Tab.18	Mieszkania oddane do użytku w wielkich miastach.....	18
Tab.19	Sprzedaż detaliczna w mln zł. w dużych miastach.....	19
Tab.20	Przychody i koszty uzyskania przychodu z całokształtu działalności przedsiębiorstw.....	21
Tab.21	Wynik finansowy brutto, netto oraz obciążenie wyniku finansowego brutto przedsiębiorstw.....	22
Tab.22	Aktywa obrotowe oraz zobowiązania krótko- i długoterminowe przedsiębiorstw....	22

Tab.23 Przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw w mln zł. w dużych miastach.....	23
Tab.24 Przepięstwa stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym w dużych miastach w 2002 r.....	24
Tab.25 Wypadki i kolizje drogowe w dużych miastach w 2002 r.....	25
Tab.26 Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w dużych miastach w 2002 r.	26
Tab.27 Wysokość cen detalicznych towarów żywnościowych, artykułów przemysłowych i usług w dużych miastach w grudniu 2002 r. wyrażona według rankingu punktowego	27
Tab. 28 Udział cen detalicznych towarów żywnościowych, artykułów przemysłowych i usług w wynagrodzeniu osiąganym w dużych miastach w grudniu 2002 r. w % (porównanie do Warszawy).....	27